

Informatieavond voor ouders Udens College Maandag 18 januari 2010

Kenmerken van dyslexie

- * Lezen gaat moeilijker dan bij anderen.
- * Schrijven gaat moeilijker dan bij anderen.
- * Last van rumoer in een ruimte.
- * Moeite met automatiseren. Veel oefenen om iets te onthouden.
- * Moeite om losse feitjes of meervoudige instructies te onthouden.
- * Moeite met overschrijven van het bord
- * Begrijpend lezen is lastig.

Weetjes over dyslexie

- * Dyslexie heeft niet alleen invloed op lezen, maar kan ook invloed hebben op het spreken, luisteren, schrijven en het handschrift
- * Dyslectici zien vaak goed de grote lijnen
- * Dyslectici zijn vaak vergeetachtig
- * Bekende dyslectici zijn:
  - o Filmmaker Walt Disney
  - o Uitvinders Albert Einstein en Thomas Edison
  - o Kunstenaar Pablo Picasso
  - o Politici George W. Bush, J. F. Kennedy
  - o Artiesten Orlando Bloom, Tom Cruise, Victor Reinier en Peter Jan Rens
  - o Schrijvers Jacques Vriens, Roald Dahl, Helen Vreeswijk
  - o Componist Ludwig van Beethoven
- * Dyslexie is een Grieks woord en betekent "slecht lezen".
- * Ongeveer 3,7% van de leerlingen heeft dyslexie
- * Dyslexie komt 2x zo veel voor bij jongens als bij meisjes
- * Dyslexie is erfelijk

Tips voor op school

- * Bespreek met je leerkracht dat onverwacht hardop lezen voor jou (en de klas) heel vervelend is. Misschien mag je een leesbeurt voorbereiden
- * De meeste methodes die op scholen gebruikt worden, zijn ingesproken op daisyrom.
- * Vraag om kopiëren van bladzijden, zodat je kunt onderstrepen wat je nodig hebt.
- * Markeerstiften zijn handig om belangrijke zinnen of woorden aan te geven.
- * Overschrijven van het bord kan lastig zijn. Soms heeft de leraar alles ook zelf op een blad staan. Vraag dan om een kopie van de aantekeningen.
- * Vraag dan of je de aantekeningen van een klasgenootje mag kopiëren. Je kunt dan thuis rustig kijken of je alles hebt.
- * Leg uit dat je bij andere vakken ook last hebt van de dyslexie.
- * Vraag de docent om de aantekeningen op papier. Jij kunt dan je aandacht richten op het begrijpen van de lesstof.
- * Je hebt wettelijk recht op meer tijd voor alle proefwerken en tentamens. Laat je niet afschepen met allerlei redenen waarom het deze keer niet kan!
- * Vraag proefwerkopgaven getypt, met een voor jou duidelijke letter.
- * Kom op voor jezelf. Leg rustig en duidelijk uit wat voor gevolgen dyslexie voor jou heeft. Schakel volwassenen in als je het zelf niet kunt oplossen.

Tips bij het lezen

- * Zoek heel erg leuke boeken op en laat je een paar hoofdstukken voorlezen. Daarna gaat het stillezen makkelijker.
- * Lees series. Je kent dan de hoofdpersonen al en weet wat je ongeveer kunt verwachten.
- * Als je een woord niet kent, probeer het dan in stukken te knippen. Door de stukken herken je het woord makkelijker.
- * Herken je een woord echt niet, lees dan de zin uit. Als je de zin begrijpt, weet je ook misschien het woord dat je niet kon lezen
- * Als je telkens de regel of de woorden kwijtraakt waar je mee bezig bent, kun je een bijwijzer gebruiken.
- * Het is handig om in elk boek dat je gebruikt een bijwijzer te hebben.
- * Soms zijn bladzijden zo vol en druk dat je je niet kunt concentreren op het deel waar je mee bezig bent. Dek die delen die je niet nodig hebt dan af.
- * Een kopie moet duidelijk zijn en niet grijsig of met onduidelijke letters.
- * Een vergrote kopie kan handig zijn
- * Nog veel meer tips in het boek van Anny Cooreman: *Ik heet niet dom* en op de website van Ton Braams.

Hulpmiddelen

- * Gebruik de spellingscontrole op de computer.
- * Softwareprogramma's op de computer die teksten scannen, voorlezen, gesproken woord omzet naar geschreven tekst b.v. Claroread, Spika, Dragon Naturally Speaking.
- * Softwareprogramma's Kurzweil, Sprint plus en Easytutor helpen behalve met het lezen ook met het schrijven van teksten.
- * Leespenen die teksten scannen en voorlezen: Irispen, readingpen
- * Online programma's die helpen bij het leren van buitenlandse woordjes: o.a. Overhoor, Wrts, Teach 2000.
- * Daisyroms: het hele boek voorgelezen op een schijfje
- * Daisyspeler
De Daisyspeler is nodig om de daisyroms te kunnen lezen. Aan te vragen via uw zorgverzekeraar. Er is een Daisyspeler op de markt gebracht, die vooral in trek zal zijn bij jongeren, **de Victor Stream**. De Stream ziet eruit als een mp3-speler. Er kan ook mp3-muziek op gedownload worden.
- * Vraag of iemand een leestekst voor je op een cassettebandje in wil spreken.
- * Daisyroms zijn verkrijgbaar bij :
Dedicon voor schoolboeken en Loket aangepast lezen voor leesboeken

Hoe hou je het lezen leuk

- * Zo wie zo al lastig, want bijna alle tieners hebben geen tijd meer om te lezen
- * Taalspelletjes, bv scrabble
- * Het is belangrijk om elke dag te lezen, al is het maar 5 of 10 minuten. Anders gaat de leesvaardigheid achteruit.
- * Samen oefenen kan, maar alleen als het kind het wil. Hou de sfeer prettig.
- * Blijf voorlezen zolang het kind het wil. Het is een positieve leeservaring en je kunt boeken voorlezen die ze zelf niet kunnen lezen.
- * Geef het goede voorbeeld door zelf te lezen waar het kind bij is.
- * Het kind moet (weer) het gevoel krijgen dat boeken leuk zijn. Kies dus altijd een boek dat het kind uitgezocht heeft en dat aansluit bij zijn of haar interesse.
- * Succeservaringen zijn belangrijk. Besteed geen aandacht aan gemaakte fouten. Benadruk juist wat goed gaat.
- * Gaat het even niet lekker? Voorzeggen mag! Dat geeft steun en een veilig gevoel.

Wat heeft de bibliotheek

- * Bijna gratis abonnement (€ 2,50) voor jongeren tot 18 jaar.
- * Makkelijk Lezen Plein voor basisschool. Hierin staat onder andere ook **informatie voor ouders** over leesproblemen.
- * 4 you! voor jongeren
- * Daisy koffertjes om een daisyspeler uit te proberen

4You! is een gezellig ingerichte hoek om lekker even bij te komen na school, rustig een boek te lezen, kletsen met je vrienden, een tijdschrift door te bladeren, of een spelletje doen op de Wii.

Bij het 4You! vind je ook een **jongerenkast**, een kast met leuke C-boeken en Romans, interessante informatieboeken en eenvoudige boeken in Engels, Duits en Frans.

En een speciale 4you! kast voor jongeren die moeite hebben met lezen.

4you! is

- * leuke boeken die lekker lezen
- * leuke boeken die niet moeilijk zijn
- * luisterboeken, helemaal voorgelezen op cd
- * eenvoudige engelse boeken met een cd waarop het boek helemaal is voorgelezen
- * strips
- * leuke boeken voor werkstuk of spreekbeurt
- * dvd's voor werkstuk of spreekbeurt
- * tijdschriften
- * games
- * folders

Interessante internetsites:

Leestips voor jongeren

www.leestipmachine.nl
www.fictiedossiervmbo.nl/leerling
www.schoolbieb.nl
www.leesplein.nl/jeugdboekenplein

Over boeken, schrijvers en leesproblemen

www.makkelijklezenplein.nl

Zeer veel informatie over boeken, dyslexie, hulpmiddelen voor jongeren, kinderen, ouders en leerkrachten. Veel verwijzingen naar andere websites over dyslexie.

www.leesplein.nl

Informatie over lezen, boeken, schrijvers en informatie over leesproblemen

www.obuden.nl

Informatie over de bibliotheek, de collectie, activiteiten enz.

www.Tbraams.nl

Heel veel informatie over dyslexie, onderzoek, hulpmethodes, informatie voor spreekbeurten

Over hulpmiddelen

www.dedicon-educatief.nl

Voor schoolboeken op daisyrom

www.aangepast-lezen.nl

Voor leesboeken op Daisyrom

www.Daisywijzer.nl

www.optelec.nl

www.lexima.nl

www.daisyloket.nl

Boeken over dyslexie

	- Dyslexie (video Klokhuis)
	- Hoezo Dyslexie (dvd masterplan dyslexie)
Biezeman, Léon	- Leren met dyslexie, deel 1 en deel 2
Billiart, Erik	- Behandeling van leesproblemen
Braams, Tom	- Dyslexie, een complex taalprobleem
Ceyssens, Martine	- Ik schreif faut
Cooreman, Anny	- Ik heet niet dom
Davis, Ronald	- De gave van dyslexie
Jansen Adriaans, Daphne	- Ik ben dyslectisch: het woord aan de kinderen
Loonstra, Jan Hindrik	- Omgaan met dyslexie: sociale en emotionele aspecten
Maniet-Bellermann, Pamela	- Wij zijn niet dom! – praktische tips van en voor leerlingen met leerstoornissen
Paternotte, Arga	- Houvast bij leerproblemen & dyslexie op de basisschool
Temple, Robin	- Dyslectische kinderen: een praktische handleiding voor ouders
Tulner-Hepkema, A.M.	- Overwin dyslexie! Handig leren omgaan met lees- en spellingsproblemen
Wiltshire, Paula	- Dyslexie

